

Дупак Н.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

кафедри аудиту

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Регулювання публічних закупівель має ключове значення для ефективного управління публічними фінансами, оскільки саме через закупівлі держава та громади реалізують значну частину видатків на товари, роботи й послуги для забезпечення суспільних потреб. Чіткі правила закупівель формують прозорий порядок витрачання бюджетних коштів, зменшують простір для зловживань і підвищують довіру до державних інституцій, адже встановлюють вимоги до конкуренції, відкритості інформації та обґрунтованості рішень замовника.

Регулювання публічних закупівель безпосередньо впливає на економію бюджету та ефективність витрат, оскільки конкурентні процедури дозволяють отримувати кращу ціну й якість, а стандартизовані підходи уникати нерациональних витрат. Воно також визначає якість і своєчасність публічних послуг: від закупівель залежать постачання медикаментів, харчування в школах, ремонти доріг, енергозабезпечення, оборонні потреби та інші критичні напрями. Крім того, належне регулювання сприяє розвитку ринку та підтримці бізнесу, адже забезпечує рівний доступ постачальників до участі, стимулює конкуренцію, інновації та підвищення стандартів якості.

Окремим важливим ефектом є вплив на антикорупційну політику та комплаєнс, оскільки прозорі процедури, контроль і відповідальність зменшують ризики змови, завищення цін, дискримінаційних умов і конфлікту інтересів. У підсумку регулювання публічних закупівель виступає не лише технічним набором правил, а системним інструментом, який формує бюджетну дисципліну,

підвищує результативність державних витрат і забезпечує соціально-економічну стабільність. На рисунку 1 показано обсяги публічних закупівель протягом 2021-2024 років в Україні.

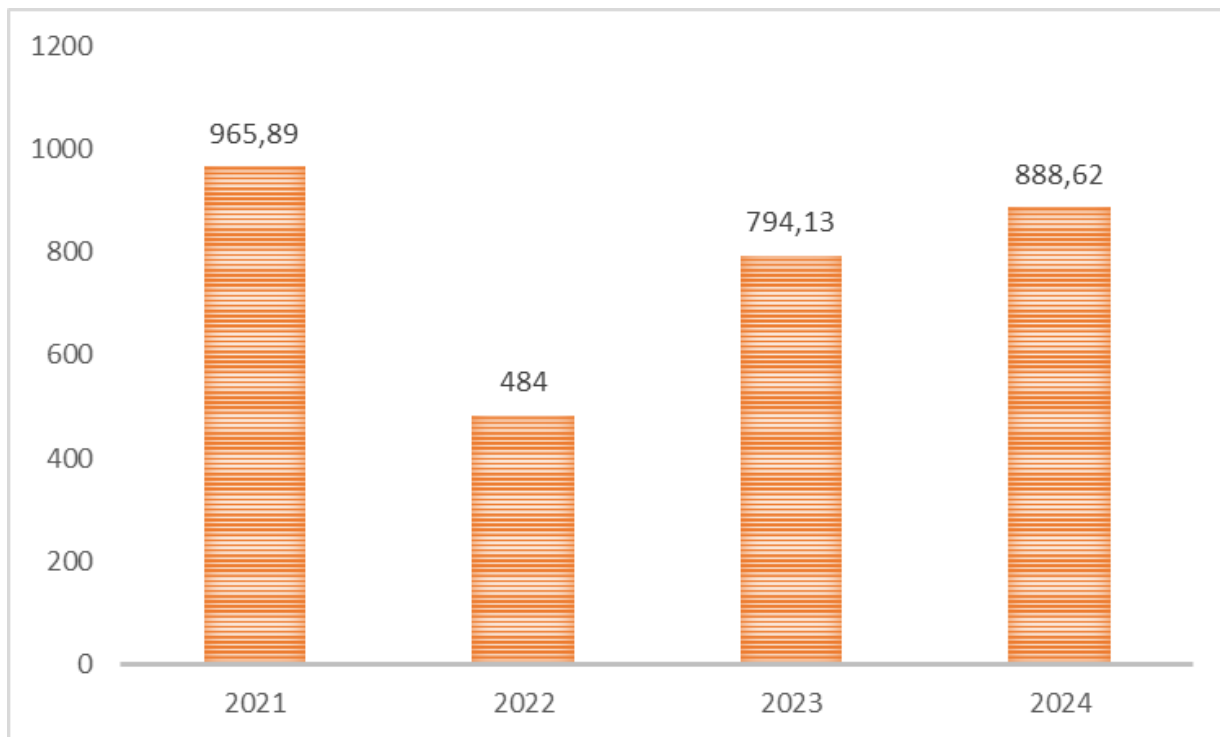

Рис. 1. Обсяг публічних закупівель в Україні протягом 2021-2024 років

Джерело: складено автором на основі [2]

У 2021 році значення становило 965,89, після чого у 2022 році відбулося різке зниження до 484 (майже удвічі). Починаючи з 2023 року спостерігається відновлення: показник зріс до 794,13, а у 2024 році продовжив зростати й досяг 888,62. Отже, після суттєвого падіння у 2022 році відбулася поступова стабілізація та нарощення значень у 2023-2024 роках, хоча рівень 2021 року у 2024 році ще повністю не відновлено.

Дослідження і контроль за публічними закупівлями є критично важливими, оскільки через ці процедури реалізується значна частина бюджетних видатків і забезпечуються базові публічні послуги. Належний контроль підвищує прозорість витрачання коштів, запобігає завищенню цін, змовам і конфлікту інтересів, зменшуючи корупційні ризики. Аналітичне вивчення закупівель дозволяє оцінювати ефективність використання ресурсів, порівнювати ціни й

якість та виявляти системні порушення або неефективні практики. Це також сприяє вдосконаленню нормативної бази й процедур, забезпечуючи справедливу конкуренцію та рівний доступ постачальників. У підсумку посилення дослідження й контролю закупівель підвищує бюджетну дисципліну, довіру суспільства та результативність державної політики.

Список використаних джерел

1. Бондарчук М. К., Талатура Б. І. Фінансовий контроль у виявленні корупційних схем публічних закупівель: виклики та перспективи для України. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Економічні науки. 2025. № 7(2). С. 129-136
2. Звіт, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель за 2024 рік. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/view/632a35ed-58d0-42a1-9408-d21096fe64ed>
3. Лучко М. Р. Криптовалюти в контексті бухгалтерської та аудиторської практики в Україні. Ефективна економіка. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6455/6538>